

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 6P/89/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8823201198
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Mihóková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:8823201198.5

Uznesenie

Okresný súd Vranov nad Topľou v právnej veci starostlivosti o mal. E. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom pri náhradnom rodičovi, zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, odd. SPO detí a sociálnej kurately, Vranov nad Topľou, za účasti mal. matky Z. R., nar. XX.XX.XXXX, zast. zákonnými zástupcami K. R., nar. XX.XX.XXXX a P. R., nar. XX.XX.XXXX a náhradného rodiča P. R., nar. XX.XX.XXXX, všetci bytom C. XXX, na základe podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny vo Vranove nad Topľou o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a priznanie rodičovských práv a povinností maloletej matke vo veci starostlivosti o mal. E. R.Ú., takto

rozhodol:

Súd konanie **z a s t a v u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vo Vranove nad Topľou sa podaným podnetom domáhal, aby súd zrušil náhradnú osobnú starostlivosť u maloletej E. nariadenú rozhodnutím Okresného súdu Vranov nad Topľou a zároveň priznal mal. matke rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k osobnej starostlivosti o mal. E.. Zároveň, aby mal. dieťa zveril do osobnej starostlivosti matky a ustanovil za poručníka dospelého brata matky, P. R..

V podnete uviedol, že mal. E. sa narodila mal. matke, ktorá v čase narodenia dieťaťa nemala 16 rokov. Je žiačkou K. Š. P. vo N. H. R.. Nebola schopná postarať sa o mal. dieťa a tiež kvôli nedostatku veku jej nemohli byť priznané rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k osobnej starostlivosti o maloletú. Preto bolo mal. dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti dospelého brata mal. matky. Od uvedeného rozhodnutia došlo k zmene pomerov. Mal. matka ukončila povinnú školskú dochádzku. Má XX rokov, a preto jej môžu byť priznané rod. práva a pov. vo vzťahu k osobnej starostlivosti o mal. dieťa a pominuli dôvody pre trvanie náhradnej osobnej starostlivosti.

2. Zákonní zástupcovia mal. matky a náhradný rodič uviedli, že bývajú všetci v spoločnej domácnosti. Mal. matka nie je spôsobilá samostatne sa postarať o svoju dcéru kvôli fyzickému aj mentálnemu postihnutiu.

3. Mal. matka ponechala vec na rozhodnutie súdu.

4. Vo veci bolo začaté konanie na základe podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny z úradnej moci uznesením sp. zn. 6P/89/2023 zo dňa 13.06.2023.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámením spisov tunajšieho súdu 6P/64/2022, 6P/46/2023, vyžiadaním správ zo K. Š. P. vo N. H. R., od Odbornej neurologickej ambulancie a Všeobecnej ambulancie pre deti a dorast, oboznámením správy kolízneho opatrovníka a na základe takto vykonaného dokazovania zistil tento skutočný stav vecí.

6. Uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 6P/64/2022-15 zo dňa 19.04.2022 bola mal. E. dočasne zverená do osobnej starostlivosti jej príbuzného P. R. do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde vo Vranove nad Topľou pod sp. zn. 6P/64/2022. Z odôvodnenia uznesenia je zrejmé, že mal. sestre navrhovateľa Z. R. sa narodilo dieťa, ktoré nemá uvedeného otca v rodnom liste. Mal. matka nedosiahla v čase pôrodu vek 16 rokov a nemôžu jej byť súdom priznané rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k mal. E.. Rodičia mal. matky K. R. a P. R. sú podmiennečne odsúdení za ohrozovanie mravnej výchovy svojich detí. Dospelý brat mal. matky žije s ňou v spoločnej domácnosti a dokáže mal. dieťaťu poskytnúť primeranú starostlivosť spoločne so svojou manželkou H. R.. Súd sa stotožnil so skutkovými dôvodmi uvedenými v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a dočasne upravil pomery v rodine.

7. Uznesením č. k. 6P/64/2022-31 zo dňa 31.05.2022 bola mal. E. zverená do náhradnej osobnej starostlivosti matkinho brata P. R..

8. Z obsahu spisu sp. zn. 6P/46/2023 je zrejmé, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vo Vranove nad Topľou podal podnet na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a priznanie rodičovských práv a povinností maloletej matke.

9. Súd začal konanie z úradnej moci na základe uvedeného podnetu.

10. Berúc do úvahy vykonané dokazovanie a tú skutočnosť, že matka v čase súdneho konania denne dochádzala do školy, plnila si základnú školskú dochádzku a nemohla riadne zabezpečovať starostlivosť o mal. dieťa bol podnet v tejto veci vzatý späť a konanie bolo zastavené.

11. Podľa výpovede mal. matky v čase súdneho konania je žiačkou X. ročníka K. P. Š. vo N. H. R.. Pripustila, že má neospravedlnené absencie, tvrdila, že nemá finančné prostriedky na to, aby denne dochádzala do školy. Potvrdila, že si podala prihlášku na ďalšie štúdium, chce si vybaviť individuálny študijný plán. Býva v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi, dospelým bratom a jeho manželkou. Mal. E. nemá uvedeného otca na rodnom liste. Ani do budúcnosti nechce, aby sa viedlo konanie o určenie otcovstva, pretože biologický otec maloleteho má iný vzťah. Na otázku súdu uviedla, že by vedela mal. E. nakŕmiť, nevie ju však prebaliť ani okúpať. V tomto pomáha stará matka dieťaťa a bratova manželka. Stará matka mal. E. kúpe, dieťa aj spí so starou matkou. Mal. matka uviedla, že má nevládnú ľavú ruku, čo jej bráni v riadnej starostlivosti o dieťa.

12. Zákonní zástupcovia mal. matky a náhradný rodič potvrdili skutočnosti uvedené mal. matkou. Zákonná zástupkyňa uviedla, že mal. matka je dlhodobo vedená v detskej neurologickej ambulancii kvôli postihnutiu ľavej končatiny. Ruku má nevládnú a v bežnom živote ju takmer nepoužíva.

13. Podľa správy MUDr. B. C. z Detskej neurologickej ambulancie vo N. H. R. je mal. matka evidovaná v tejto ambulancii od detského veku a naposledy bola vyšetrená v roku 2018. Od narodenia je sledovaná pre ťažké poškodenie nervovej pletene pre ľavú hornú končatinu. Táto končatina je nefunkčná následkom trvalého a nezvratného poškodenia nervov, čo potvrdili vykonané vyšetrenia. Nevedela sa vyjadriť k terajšiemu mentálnemu stavu a mentálnemu postihu pacientky, keďže posledné vyšetrenie je z roku 2018. V správe sa uvádza, že maloleťá by bola schopná len za pomoci inej osoby pri obliekaní, kúpaní dieťaťa, prenášaní, postarať sa o neho.

14. Zo správy MUDr. O. S. zo Všeobecnej ambulancie pre deti a dorast súd zistil, že mal. E. je v starostlivosti ambulancie od narodenia. Nemá absolvované všetky preventívne prehliadky, nie je vôbec očkovaná, pre nespoluprácu príbuzných ani matky dieťaťa. Posledná preventívna prehliadka sa realizovala 23.01.2023, nebola očkovaná pre infekčnú dýchacích ciest a následne zápal priedušiek. Príbuzní sa s dieťaťom na kontrolu nedostavili ani na opakované urgencie o potrebe očkovania a preventívnych prehliadok. Aj toho času cez asistentku zdravia ambulancia dôrazne urgovala návštevu detskej ambulancie. Napriek opakovaným urgenciám sa dospeli s dieťaťom na kontrolu nedostavili. Počas poslednej návštevy v januári 2023 bolo dieťa špinavé, stará matka bola upozornená na potrebu zvýšenia hygieny. Na vyšetrenia prichádza s dieťaťom stará matka. Spolupráca je a veľmi nízkej úrovni.

15. Kolízny opatrovník v správe o prešetrení pomerov uviedol, že mal. dieťa obýva domácnosť so svojou matkou, starými rodičmi, dospelým bratom a jeho manželkou a ďalšími mal. deťmi - súrodencami mal. matky. Výchovu mal. E. zabezpečujú všetci členovia rodiny.

16. Zo správy K. Š. P. vo N. H. R. je zrejmé, že mal. matka bola prijatá na štúdium 22.01.2018 a v tomto školskom roku absolvuje 10. rok školskej dochádzky, čím splnila podmienku ukončenia povinnej školskej dochádzky. Mal. matka má diagnostikované ľahké mentálne postihnutie a je žiačkou so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Jej výchovno-vzdelávacie výsledky sú podmienené vyššie uvedenou diagnózou. Má podanú prihlášku na štúdium v školskom roku 2023/2024 na odbornom učilišti. Škola jej umožní študovať na základe individuálneho vzdelávacieho plánu. Počas plnenia si povinnej školskej dochádzky evidujú matku ako záškoláčku. Matke umožnili študovať individuálne, čo matka nevyužila.

17. Súd vec takto právne posúdil.

18. Podľa ust. § 29 ods. 1 Zákona o rodine súd môže priznať rod. práva a pov. vo vzťahu k osobnej starostlivosti o mal. dieťa aj mal. rodičovi dieťaťa staršiemu ako 16 rokov, ak spĺňa predpoklady, že výkon tohto práva zabezpečí v záujme mal. dieťaťa.

19. Zákon spája ustanovenú výnimku s možnosťou mal. rodiča zabezpečiť osobnú starostlivosť k mal. dieťaťu. Zabezpečiť jeho výchovu, starať sa o jeho výživu, zdravie, bytové podmienky a uspokojovať jeho základné potreby. Súd pri rozhodovaní o tejto skutočnosti musí skúmať podstatné okolnosti ako je mentálna zrelosť mal. rodiča, jeho zodpovednosť a schopnosť vytvoriť pre mal. dieťa vhodné výchovné prostredie. Zamedziť sa tak má negatívnym dosahom na osobnosť mal. dieťaťa z dôvodu nestálosti a nezrelosti mal. rodiča. Iba ak maloletý rodič spĺňa predpoklady na zabezpečenie riadneho výkonu rod. práv a povinností v záujme mal. dieťaťa súd môže, no nemusí priznať mal. rodičovi rodičovské práva a povinnosti vo vyčlenenom rozsahu. (Zákon o rodine, komentár 2020). Z výsledkov vykonaného dokazovania je zrejmé, že v danom prípade nie sú splnené podmienky, za ktorých by bolo možné priznať mal. matke rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k osobnej starostlivosti o mal. dieťa a to z viacerých dôvodov.

20. Mal. matka sa nedokáže postarať ani sama o seba, čo je zrejmé z toho, že si neplní zodpovedne školskú dochádzku. Má veľký počet neospravedlnených absencií, nespolupracuje so školou a tiež ani zákonní zástupcovia mal. matky nevyužili možnosť ponúkanú školou, a to študovať na základe individuálneho študijného plánu.

21. Zároveň bolo zistené, že matka má diagnostikované ľahké mentálne postihnutie a aj vo vyučovacom procese má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby podmienené uvedenou diagnózou. Matka je nezrelá po mentálnej stránke, čo jej sťažuje dôsledne chápať a zabezpečovať potreby mal. dieťaťa. Navyše je starostlivosť o dieťa zo strany matky podstatne sťažená jej fyzickým znevýhodnením, keďže horná ľavá končatina matky je nefunkčná, čo je zrejmé zo správy odbornej neurologickej ambulancie. Nemôže ju v bežnom živote používať, čo jej bráni v bežnej starostlivosti o dieťa ako je nosenie na rukách, prebaľovanie, kúpanie a podobne a tieto úkony by mohla zvládať len za pomoci inej osoby. Zároveň súd poukazuje na výhrady detskej lekárky voči starostlivosti o mal. E.. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny bude rodinu ďalej monitorovať a pokiaľ sa starostlivosť o mal. dieťa a spolupráca s lekárom nezlepšia, prijme potrebné opatrenia.

22. Berúc do úvahy výsledky vykonaného dokazovania má súd za to, že naďalej pretrvávajú dôvody na trvanie náhradnej osobnej starostlivosti, a preto s poukazom na ust. § 23 ods. 3 Civilného mimosporového poriadku konanie v tejto veci zastavil.

23. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom tunajšieho súdu.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak nebude vyživovacia povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená dobrovoľne v určenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku).